

Jaunsardzes centrs

K. Valdemāra iela 10/12, Rīga, LV-1473, tālr. 67335388, fakss 67335384, e-pasts jc@jc.gov.lv, www.jc.gov.lv

23.03.2022
Rīgā

Nr. 1-NOT

Jaunsardzes centra ētikas pamatprincipi

Izdots saskaņā ar Valsts pārvaldes
iekārtas likuma 72. panta pirmās daļas
2. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Jaunsardzes centra vērtības (pielikumā) un ētikas pamatprincipus, kurus ievēro Jaunsardzes centrā (turpmāk – centrs) nodarbinātie – ierēdņi, darbinieki un uz centru pārvietotie karavīri (turpmāk – nodarbinātais) attieksmē pret amata (dienesta) pienākumu izpildi, savstarpējā saskarsmē, kā arī attiecībās ar citām institūcijām un sabiedrību.

(Grozīts ar Jaunsardzes centra 08.04.2022. noteikumiem Nr.5-NOT)

2. Nodarbinātais savā darbībā ievēro šajos noteikumos noteiktos uzvedības un rīcības pamatprincipus, bet situācijās, kas nav minētas šajos noteikumos, nodarbinātais rīkojas saskaņā ar sabiedrībā pieņemtajām vispārējām uzvedības normām.

3. Nodarbinātais ievēro noteikumu prasības arī ārpus darba vietas un darba laika. Nodarbinātais personīgi atbild par savu rīcību un uzvedību.

II. Nodarbinātā ētikas pamatprincipi

4. Nodarbinātais nepieļauj prettiesiskas rīcības slēpšanu vai atbalstīšanu. Saskaņā ar noteikto kārtību informē (ceļ trauksmi) par iespējamiem pārkāpumiem, kurus novēro, pildot amata pienākumus. Nerada un nepieļauj nelabvēlīgu seku radīšanu nodarbinātajiem, kas ceļ trauksmi.

Jaunsardzes centra ētikas pamatprincipi

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

5. Nodarbinātais pilda savus pienākumus, veicinot sabiedrības uzticību centram, un atturas no darbībām, kas varētu mazināt centra autoritāti un darbības nozīmi.

6. Nodarbinātais savus pienākumus veic:

6.1. profesionāli un efektīvi, ar atbildības sajūtu, precīzi un godīgi, izmantojot labāko pieredzi un praksi;

6.2. objektīvi un ievērojot neitralitāti. Nodarbinātais atturas no darbības, kuras dēļ nodarbinātā vai iestādes godprātība, objektivitāte vai neitralitāte var tikt apšaubīta. Aizstāvot savu viedokli, veicot savus amata pienākumus un savas kompetences ietvaros pieņemot lēmumus, nodarbinātais balstās uz pārbaudītu informāciju un objektīviem faktiem, to godīgu interpretāciju un argumentāciju, neizrādot labvēlību vai sniedzot nepamatotas privilēģijas kādai no personām vai organizācijām. Nodarbinātais ir paškritisks – ja kļūdījies, atzīst savas kļūdas, cenšas tās labot, atvainojas par neētisku rīcību, ja tādu pieļāvis;

6.3. godprātīgi, atklāti un patstāvīgi, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus un neizmantojot savas amata priekšrocības un varu personīgā labuma gūšanai sev vai citai personai, norobežojoties no personīgajām interesēm, atsevišķu personu un šauru ekonomisko grupu interesēm, kuras ir pretrunā ar sabiedrības kopīgo labumu;

6.4. mērķtiecīgi, izmantojot savas zināšanas, iemaņas, prasmes, darba pieredzi, lai sasniegtu pēc iespējas kvalitatīvāku darba rezultātu, kā arī izrādot pašiniciatīvu un izsakot priekšlikumus centra darba pilnveidošanai;

6.5. ievērojot lojalitāti pret centra mērķiem un kopīgajām vērtībām, kā arī atklātību pret sabiedrību;

6.6. rūpējoties par informācijas aizsardzību centrā un neizmantojot iegūto informāciju savās privātajās vai citu personu privātajās interesēs, neizpaužot šo informāciju prettiesiskā veidā;

6.7. nepieļaujot nonākšanu interešu konflikta situācijā un laikus informē par personiskām interesēm vai citiem apstākļiem, kas var radīt personīgu ieinteresētību un traucēt godprātīgai pienākumu veikšanai.

7. Nodarbinātais amata pienākumus veic efektīvi, izvirzīto mērķi un kvalitatīvu rezultātu sasniedzot ar iespējami maziem resursiem. Rīkojas, pieņem lēmumu un sniedz viedokli izsvērti, balstītu uz situācijas analīzi, objektīviem faktiem un datiem.

8. Nodarbinātais veicot amata pienākumus:

8.1. sadarbojas ar citiem nodarbinātajiem vai iestādēm, veidojot cieņā un koleģialitātē balstītas attiecības un izrādot iniciatīvu un elastību;

8.2. ir atklāts pret citiem nodarbinātajiem un citām iestādēm, veicina savstarpēju komunikāciju un informācijas apmaiņu;

8.3. iesaistās jautājumu risināšanā, kas skar vairākas struktūrvienības, centru vai nozari, ir atvērts sadarbības iniciatīvām ar citu jomu speciālistiem.

9. Saskarsmē ar plašsaziņas līdzekļiem nodarbinātais izmanto centra Plānošanas un izglītības departamenta Valsts aizsardzības mācības nodaļas Sabiedrisko attiecību speciālista starpniecību, ievērojot plašsaziņas līdzekļu vienlīdzību.

10. Paužot viedokli ārpus amata vai darba pienākumu pildīšanas, tai skaitā sociālajos tīklos, nodarbinātais sniedz pārbaudītu informāciju par centru un valsts pārvaldi un izsakās cieņpilni, veicinot izpratni par centra un valsts pārvaldes lomu un darbu.

11. Nodarbinātais saskarsmē ar citām personām, izturas ar cieņu, apzinoties viņu tiesības un pienākumus, respektējot citu uzskatus un intereses. Nodarbinātais izturas neitrāli pret ikvienu personu neatkarīgi no piederības kādai politiskai vai profesionālai organizācijai. Nodarbinātais ir laipns un pieklājīgs, nelieto aizskarošus, apvainojošus izteicienus, neaizskar personas godu un nepazemo viņu, neizturas ciniski pret viņa vēlmēm un vajadzībām, uzskatiem un pārliecību, rūpējas par centra reputāciju un prestižu, atturas no izteikumiem, kuri ļautu apšaubīt darbinieka lojalitāti, viņa pilsonisko un morālo stāju.

12. Ārpus amata vai darba pienākumu pildīšanas nodarbinātais rīkojas tā, lai nemazinātu centra un valsts pārvaldes reputāciju un uzticēšanos tai, kā arī ārpus darba laika izvēlas tādu uzvedības stilu, kas sabiedrībā nerada šaubas par viņa spējām godprātīgi veikt savus amata pienākumus.

13. Nodarbinātais, arī kā privātpersona, izturas godprātīgi, ievērojot likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības. Nodarbinātais neatsaucas uz savu amatu vai darbavietu, lai īstenotu savas intereses ar amata vai darba pienākumu pildīšanu nesaistītās situācijās un tādējādi gūtu kādas priekšrocības.

14. Ar amata vai darba pienākumiem nesaistītas darbības (piemēram, papildu darbs, studijas) nodarbinātais veic tā, lai tas netraucētu amata vai darba pienākumu veikšanai.

15. Nodarbinātais atsakās no savu pienākumu veikšanas vai amata savienošanas visos gadījumos, kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta nodarbinātā darbības objektivitāte un neitralitāte, lai sabiedrībā nerastos iespaids, ka nodarbinātais rīkojas interešu konflikta situācijā un ka viņš pieņem lēmumus vai piedalās lēmumu pieņemšanā personisko interešu vai apsvērumu ietekmē. Ja konstatēts valsts amatpersonas interešu konflikta fakts, nodarbinātais nekavējoties rīkojas, lai novērstu šī konflikta rašanās cēloņus.

16. Nodarbinātais rīkojas godprātīgi un atbildīgi pieņemot lēmumus, nepieļauj priekšrocības savām, savas ģimenes un citu radnieku, kā arī draugu un paziņu personiskajām interesēm.

17. Nodarbinātais atbildīgi izturas pret darbā iegūtu informāciju un izmanto to tikai darba vajadzībām.

18. Nodarbinātam aizliegts izmantot darba laiku, mantu un tehniku personiskajām vajadzībām.

19. Nodarbinātais amata pienākumus pilda atbildīgi un rūpīgi, apzinoties, ka ar savu darbību ietekmē kopīgo centra darba rezultātu.

20. Pildot amata pienākumus, nodarbinātais:

20.1. pieņem skaidrus un pamatotus lēmumus un uzņemas atbildību par tiem;

20.2. pārdomāti, pamatoti un taupīgi rīkojas ar nodokļu maksātāju naudu, valsts mantu un resursiem.

21. Nodarbinātam aizliegts pieņemt dāvanas, skaidru naudu, mantas vai pakalpojumu piedāvājumus un citus labumus. Dāvanas atļauts pieņemt tikai oficiālo darba vizīšu laikā un citos gadījumos, kas minēti likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.

22. Nodarbinātais izmanto darba laiku lietderīgi, tikai savu darba pienākumu pildīšanai, iespējami taupīgi lietojot centra resursus.

23. Nodarbinātais attiecībā pret bijušajiem un esošajiem aizsardzības sistēmas darbiniekiem nepieļauj īpašas priekšrocības un sniedz viņiem informāciju, tikai ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību.

24. Uzvedībā nodarbinātais ievēro profesionālo etiķeti, rūpīgi pārdomā savus izteikumus, nelieto vārdus, žestus vai mājienus, kas neatbilst lietišķai attieksmei.

25. Sanāksmēs un sarunu laikā ievēro mierīgu, neuzbrūkošu toni, laipni uzklausa sarunu biedru argumentus. Nepārtrauc runātāju, izvairās no personīgām piezīmēm, neapstrīd runātāja labo gribu bez pamatotām iebildēm.

26. Nodarbinātie darba laikā ievēro lietišķu ģērbšanās stilu vai noteikumus, kas nosaka formas tērpa, atšķirības zīmju, zīmotņu un to lietošanas kārtību noteikto.

27. Nodarbinātam aizliegts:

27.1. smēķēt jaunsargu vai valsts aizsardzības mācības nodarbību laikā un bērnu vai jauniešu klātbūtnē vai kopā ar tiem;

27.2. atrasties alkohola vai citu apreibinošu vielu ietekmē jaunsargu vai valsts aizsardzības mācības nodarbību laikā;

27.3. lietot alkoholiskos dzērienus vai citas apreibinošas vielas jaunsargu, valsts aizsardzības mācības izglītojamo, bērnu un jauniešu klātbūtnē vai kopā ar tiem.

28. Vadītājs pašmērķīgi nedemonstrē savu varu pret padotajiem, nepieļauj augstprātību un autoritatīvu vadības stilu.

29. Vadītājs laikus informē padotos par veicamajiem uzdevumiem, nepieļaujot informācijas kavēšanu, slēpšanu vai nepamatotu konfidencialitāti.

30. Vadītājs atbalsta padoto iniciatīvu un priekšlikumus darba procesa un darba vides uzlabošanā un neuzskata to par savas kompetences apšaubījumu.

31. Vadītājs pastāvīgi pilnveido darba vidi un darba procesus tā, lai mazinātu iespējamus pārkāpumus un celtu centra darba efektivitāti.

III. Nodarbinātā ētikas pamatprincipi komunikācijā ar lobētājiem

32. Nodarbinātam ir pienākums:

32.1. informēt tiešo vadītāju un centra direktoru, ja notikušas konsultācijas ar kādu personu jautājumā, par kuru nodarbinātais bijis atbildīgs sagatavojot vai pieņemot lēmumu;

32.2. nodrošināt, ka visiem lobētājiem, kas ir ieinteresēti konkrētā jautājuma izlemšanā, ir dotas vienlīdzīgas iespējas tikties ar lēmuma pieņēmējiem un sagatavotājiem, un saņemt nepieciešamo informāciju;

32.3. lūgt atbrīvot sevi no tādu amata pienākumu pildīšanas vai lēmuma pieņemšanas procesa situācijās, kad lēmums var ietekmēt vai radīt aizdomas, ka tas ietekmē nodarbinātā vai viņa ģimenes locekļu personiskās vai mantiskās intereses vai arī organizācijas, ar kuru nodarbinātais ir saistīts, vai tās sponsoru mantiskās intereses;

32.4. izvērtēt ikvienu ielūgumu vai viesmīlības piedāvājumu pēc tā, vai tas tieši vai netieši nav attiecināms uz darba attiecībām un, vai tas nav saistīts ar ieinteresētību panākt kādu labvēlību piedāvātājam.

33. Nodarbinātam aizliegts:

33.1. izmantot savu dienesta stāvokli un personiskos kontaktus, lai kādam no lobētājiem nodrošinātu piekļuvi nodarbinātajiem, kuri ir atbildīgi par lobētāja interesēs esošo lēmumu pieņemšanu;

33.2. maldināt lobētāju, radot iespaidu, ka nodarbinātais var nodrošināt viņam piekļuvi centra vadībai vai arī ietekmēt viņu pieņemto lēmumu;

33.3. lūgt lobētājam vai organizācijām, kuras algo lobētāju, materiāli atbalstīt centra rīkotos pasākumus vai organizāciju, ar kuru nodarbinātais ir saistīts;

33.4. pārstāvēt kā lobētājam (ar atlīdzību vai bez tās) indivīdu, komersantu vai organizāciju valsts vai pašvaldību institūcijā;

33.5. kādam no lobētājiem nodrošināt īpašas priekšrocības, neievērojot vienlīdzības principu, ja vien to īpaši neparedz tiesību akts vai līgums, salīdzinot ar citām ieinteresētajām pusēm, tai skaitā vienu no lobētājiem īpaši informējot par viņu interesējošo jautājumu loku, nodrošinot piekļuvi lēmuma pieņemējiem vai citus labumus;

33.6. pieņemt no lobētāja vai organizācijas, kas algo lobētāju, dāvanas, viesmīlības piedāvājumus vai citus labumus savām vai ģimenes locekļu vajadzībām vai arī organizācijai, ar ko viņš ir saistīts. Ar citiem labumiem tiek saprasti arī transporta, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumu un dzērienu apmaksa vai jebkāda cita veida materiālie labumi.

34. Ja lēmuma sagatavošanā vai pieņemšanā ir ņemts vērā lobētāja priekšlikums, to norāda ar šo lēmumu saistītajā dokumentā (piemēram, anotācijā, izziņā, pavadvēstulē) un, ja iespējams, nodrošina tā publisku pieejamību.

35. Ja nodarbinātā rīcība ir pretrunā ar šajos noteikumos noteiktajiem Jaunsardzes centra ētikas pamatprincipiem, to izskata ētikas komisija.

36. Ja nodarbinātā rīcība ir pretrunā ar šajos noteikumos noteiktajiem Jaunsardzes centra ētikas pamatprincipiem un satur ziņas par iespējamu disciplinārpārkāpumu, lietu izskata saskaņā ar Darba likuma, Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma vai Militārās disciplināratbildības likuma normām. Pārkāpuma neizskatīšana Ētikas komisijā nevar būt pamats disciplinārsoda nepiemērošanai.

IV. Noslēguma jautājums

37. Ar šo noteikumu spēkā stāšanās dienu spēku zaudē Jaunsardzes centra 2020.gada 3.jūlija noteikumi Nr.6-NOT „Ētikas kodekss”.

Direktors
pulkvežleitnants

Aivis Mirbahs

Renāte Bogdāne
renate.bogdane@jc.gov.lv

Jaunsardzes centra vērtības:

1. Koncentrēšanās uz svarīgāko – fokusējies uz Valsts aizsardzības mācības izglītojamo un Jaunsargu attīstību.
2. Atbildība – uzņemies atbildību par saviem vārdiem, rīcību un darba rezultātu.
3. Mērķtiecība – apzinies sava uzdevuma nozīmīgumu iestādes mērķu kontekstā.
4. Godprātība – veido uz uzticību bāzētas attiecības ar godīgumu pret visiem un visu.
5. Pienākuma apziņa – izpildi uzticēto uzdevumu pēc labākās sirdsapziņas.
6. Cieņa – izturies pret cilvēkiem kā viņi to ir pelnījuši.
7. Paraugš – esi priekšzīmīgs vienmēr un visur.

(Pievienots ar Jaunsardzes centra 08.04.2022. noteikumiem Nr.5-NOT)

Direktors
pulkvežleitnants

Aivis Mirbahs

Derjagins, +371 25440904
vladimirs.derjagins@jc.gov.lv